

Σύνδρομο Asperger

Το σύνδρομο Asperger είναι μία αναπτυξιακή διαταραχή που εντάσσεται στο φάσμα του αυτισμού και επηρεάζει την αμοιβαία κοινωνική αλληλεπίδραση, τη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, την αντίσταση στην αποδοχή αλλαγών, την ακαμψία της σκέψης, ενώ χαρακτηρίζεται και από περιορισμένα και απορροφητικά πεδία ενδιαφέροντος. Τα παιδιά με αυτό το σύνδρομο είναι γενικά εξαιρετικά καλά στις δεξιότητες μνήμης (γεγονότα, αριθμοί, ημερομηνίες, ώρες κ.λπ.) και πολλά από αυτά διαπρέπουν στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες. Υπάρχει ένα εύρος στη σοβαρότητα των συμπτωμάτων εντός του συνδρόμου, το πολύ ήπια προσβεβλημένο παιδί συχνά δεν διαγιγνώσκεται και μπορεί απλώς να φαίνεται παράξενο ή εκκεντρικό.

ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΣΤΟΝ ΘΟΡΥΒΟ, ΣΤΟ ΑΓΓΙΓΜΑ, ΣΤΗΝ ΟΣΜΗ Ή ΣΤΗ ΓΕΥΣΗ

- Προσδιορίστε τους διεγερτικούς παράγοντες παρατηρώντας ποια συγκεκριμένα ερεθίσματα (θόρυβοι, υφές, μυρωδιές, γεύσεις, αρώματα) τούς προκαλούν δυσφορία και, συνεπώς, προσπαθήστε να τα αποφύγετε.
- Εισάγετε τα αισθητηριακά ερεθίσματα με σταδιακό και ελεγχόμενο τρόπο. Για παράδειγμα, αν οι δυνατοί θόρυβοι αποτελούν πρόβλημα, μπορείτε να εκθέσετε το παιδί σε ήπιους ήχους που αυξάνουν σιγά-σιγά την ένταση με την πάροδο του χρόνου.
- Ακούστε το παιδί σας και αναγνωρίστε τα συναισθήματά του όταν νιώθει άβολα. Εξηγήστε ότι η ευαισθησία του είναι αποδεκτή και ότι μαζί θα βρείτε τρόπους για να νιώσει καλύτερα.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ ΜΕ ΤΗ ΣΕΙΡΑ

- Μοντελοποιήστε τις αλληλεπιδράσεις ώστε το παιδί να δει πώς γίνεται σεβαστή η σειρά. Προσομοιώστε συνομιλίες όπου αναμένεται η σειρά σας και επισημάνετε τότε είναι σωστό να μιλάτε και να ακούτε.
- Η χρήση οπτικών ενδείξεων μπορεί να είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για να υπενθυμίζετε στο παιδί πότε είναι η σειρά του να μιλήσει και πότε να περιμένει. Χρησιμοποιήστε χρωματιστές κάρτες (π.χ., πράσινες για να μιλάτε και κόκκινες για να περιμένετε) ή ένα αντικείμενο που ο ομιλητής πρέπει να κρατάει μέχρι να έρθει η σειρά του άλλου.
- Άμεση και ήπια ανατροφοδότηση, αν το παιδί διακόπτει ή δεν παίρνει σειρά, δώστε άμεση και ήρεμη ανατροφοδότηση.

Σύνδρομο Asperger

ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΕΠΑΦΗΣ

- Χρησιμοποιήστε παιχνίδια αναγνώρισης συναισθημάτων με εικόνες, εικόνες ή καθρέφτες, όπου μπορούν να εξασκηθούν στο να κάνουν διαφορετικές εκφράσεις προσώπου και να τις αναγνωρίζουν στους άλλους.
- Χρήση της τεχνολογίας: Υπάρχουν εφαρμογές και διαδραστικά προγράμματα που βοηθούν τα παιδιά να εξασκηθούν στην αναγνώριση της έκφρασης του προσώπου και των συναισθημάτων (Emotionary ή Autism iHelp).

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΟΠΩΣ Η ΜΝΗΜΗ, ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Ή Η ΜΟΥΣΙΚΗ

- Εάν το παιδί διαπρέπει σε έναν συγκεκριμένο τομέα (όπως τα μαθηματικά), προσαρμόστε το πρόγραμμα σπουδών στο συγκεκριμένο μάθημα ώστε να παρέχει πιο σύνθετες και απαιτητικές εργασίες Τα εξωσχολικά προγράμματα που εστιάζουν στα ταλέντα τους μπορούν, επίσης, να αποτελέσουν εξαιρετικό συμπλήρωμα της συμβατικής εκπαίδευσης.
- Ενθαρρύνετε το παιδί να εξερευνήσει πέρα από τον τομέα της δεξιότητάς του, για παράδειγμα, ένα παιδί με ταλέντο στα μαθηματικά μπορεί να εξερευνήσει τη χρήση τους σε άλλους κλάδους, όπως η τέχνη ή η αρχιτεκτονική.

ΕΓΚΑΘΙΔΡΥΣΗ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΡΟΥΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

- Σχεδιάστε μία σαφή και προβλέψιμη καθημερινή ρουτίνα που να περιλαμβάνει τις κύριες δραστηριότητες (πρωινό, σχολείο, παιχνίδι, εργασία στο σπίτι κ.λπ.). Αυτό τους δίνει μία αίσθηση ασφάλειας και ελέγχου.
- Επιβραβεύστε και ενισχύστε θετικά τυχόν σημάδια ευελιξίας.
- Διδάξτε τους τεχνικές χαλάρωσης ή ασκήσεις αναπνοής που μπορούν να χρησιμοποιήσουν όταν έρχονται αντιμέτωπα με μία απροσδόκητη αλλαγή στη ρουτίνα.

Σύνδρομο Asperger

ΠΟΛΥ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- Ενθαρρύνετε το παιδί σας να θέτει μακροπρόθεσμους στόχους που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά του. Αν, για παράδειγμα, γοητεύεται από την αστρονομία, βοηθήστε το να σχεδιάσει πώς μπορεί να συνεχίσει να μαθαίνει για το θέμα.
- Βοηθήστε το παιδί σας να εξερευνήσει τα ενδιαφέροντά του με δημιουργικούς τρόπους. Για παράδειγμα, αν το ενδιαφέρον του είναι η μουσική, ενθαρρύνετέ το να συνθέσει τη δική του μουσική.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

- Μπορείτε, επίσης, να χρησιμοποιήσετε διαδραστικές εφαρμογές που διδάσκουν τα συναισθήματα μέσω εικόνων.
- Υπάρχουν ταινίες και βιντεοπαιχνίδια σχεδιασμένα να διδάσκουν την ενσυναίσθηση και τα συναισθήματα. Μπορείτε να παρακολουθήσετε μαζί ταινίες που έχουν συναισθηματικές ιστορίες και στη συνέχεια να μιλήσετε για το πώς ένιωθαν οι χαρακτήρες σε διάφορες καταστάσεις.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΣΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ ΚΑΙ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΒΙΩΣΗΣ ΚΑΤΑΘΛΙΠΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΛΟΓΩ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

- Τα παιδιά με σύνδρομο Asperger συχνά δεν μαθαίνουν κοινωνικές δεξιότητες με φυσικό τρόπο, γι' αυτό είναι απαραίτητο να τις διδάσκονται με σαφείς και δομημένους τρόπους, όπως η συζήτηση, η λήψη σειράς, η ανάγνωση της γλώσσας του σώματος κ.λπ.
- Παίξτε ρόλους με το παιδί για να εξασκηθείτε σε κοινές κοινωνικές καταστάσεις, όπως το να κάνετε έναν νέο φίλο, να συμμετέχετε σε ένα ομαδικό παιχνίδι ή να απαντάτε όταν κάποιος κάνει μία ερώτηση.

Παράρτημα για τον Αυτισμό και το Σύνδρομο Asperger (Αγγλικά)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ / ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ

- Website Autism Europe: www.autismeurope.org
- Autism Cyprus: www.autismsociety.org.cy/en/
- Autism Czech Republic: www.aba-centrum.cz/en/autism/
- Autism Spain: <https://autismo.org.es>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Carol Stock Kranowitz.** *The Out-of-Sync Child.* 1998. A guide to recognizing and coping with sensory processing disorder, a common co-occurrence with autism.
- **Stanley I. Greenspan and Serena Wieder.** *Engaging Autism: Helping Children Relate, Communicate and Think with the DIR Floortime Approach.* 2009. A book that introduces the DIR Floortime method, which emphasizes emotional development through play.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

- Diagnostic Check List: <https://autism.org/diagnostics-checklist/>
- How to Teach a Child with Autism - Introduction (1/5) | Autism at Home: <https://www.youtube.com/watch?v=akDH-Wpi-iw>
- Educating Children with Autism: Visual Arts as Tools for Inclusion: <https://www.youtube.com/watch?v=Uak4FDnlbZg>.
- European Union and Autism: <https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/en/social/C11>

Παράρτημα για τον Αυτισμό και το Σύνδρομο Asperger (Ελληνικά)

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΥΛΙΚΟ:

- Ιστοσελίδα: <https://autismgreece.gr/el/>
- Ιστοδελίδα: http://www.dmsw.gov.cy/dmsw/dsid/dsid.nsf/dsipd93_gr/dsipd93_gr?OpenDocument

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

- Αβερκίου, Μαριάννα, (2011), Ανάπτυξη δημιουργικών εικαστικών δεξιοτήτων σε παιδιά με αυτισμό: ένα συμπεριφορικό - αναλυτικό μοντέλο διδασκαλίας, εκδόσεις: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Σχολή Φιλοσοφική. Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας. Τομέας Παιδαγωγικής, Αθήνα, (διδακτορική διατριβή).
- Αλεξίου, Χ. (2001), Κραυγή μέσα στον κόσμο της σιωπής: Μερικά γράμματα γονιών αυτιστικών παιδιών., Αναζητώντας το Μίτο της Αριάδνης., Πρακτικά Ά Ευρωπαϊκού Συνεδρίου για τον αυτισμό στην Ελλάδα., Αθήνα: Υπουργεία Υγείας Πρόνοιας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Αναστασίου Έλλη, Μπούζα Χριστίνα, (2017), Παρεμβαίνοντας έγκαιρα στον αυτισμό, (πτυχιακή εργασία), εισηγητής: Δρίτσας Ιωάννης, Πάτρα.

ΜΑΘΕΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ?

- Πρώτα σημάδια αυτισμού - Ειδική αγωγή - Μαθαίνουμε κι αλλιώς: https://www.youtube.com/watch?v=yN0hu0DuA_Y
- Αυτισμός: ένα χιλιόμετρο ακόμη, μία προσπάθεια τη φορά | Ada Stamatatou | TEDxUniversityofCrete: <https://www.youtube.com/watch?v=KndXiinzxyU>